

NEZADOSTNO POVPRASHEVANJE IN SLABO KREDITNO NAPAJANJE OSTAJATA COKLI GOSPODARSKE AKTIVNOSTI

6

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Skupno domače trošenje je oktobra poraslo, tudi bolj dolgoročna dinamika se je okrepila. Precej se je povečalo trošenje prebivalstva pa tudi investicije, medtem ko se je trošenje države zmanjšalo. Naraščanje izvoza se je ustavilo. Nezadostno povpraševanje še naprej ostaja eden od ključnih razlogov stagniranja oziroma padanja gospodarske aktivnosti.

Novembrska blagovna menjava kaže dve slabosti: padec izvoza in povečanje primanjkljaja. Slovenija po enajstih mesecih zato ne presega povprečja EU v zunanjetrgovinskih dosežkih. Tako šibka rast izvoza tudi ne more nadomestiti padanja domačega trošenja in obrniti proizvodne aktivnosti v rast. V decembru je prišlo do izboljšanja; izvoz je bil precej večji, uvoz pa približno enak lanskemu.

Gospodarska klima se je v decembru ustalila; k ustalitvi so prispevali zelo raznoliki rezultati po dejavnostih; večje zaupanje v predelovalni dejavnosti predvsem zaradi večjih naročil, upad optimizma v storitvenih dejavnostih, poslabšanje zaupanja v gradbeništvo in njegovo izboljšanje v trgovini na drobno. V EU28 se je gospodarska klima decembra v primerjavi z decembrom 2012 nekoliko izboljšala; k temu so prispevala večja naročila v gradbeništvo ter boljša pričakovanja v trgovini na drobno in v predelovalnih dejavnostih.

Industrijska produkcija se je novembra v medletni primerjavi povečala, impulzni trend pa se je obrnil navzdol. Industrijska produkcija je medletno precej narastla tudi v EU28; v mesečni dinamiki je v novembru narasla v šestnajstih, padla pa v šestih članicah, za katere so podatki. Velika nihanja med članicami in iz meseca v mesec ne kažejo izrazitih trendov.

Rast gradbeništva se je novembra nadaljevala, navzgor je šlo tudi turistično povpraševanje, porastu števila tujih turistov so se pridružili še domači. Tudi dinamika v transportnih panogah je bila konec leta solidna.

Stanje na trgu dela kljub povečanju brezposelnosti kaže na stabilizacijo razmer. Povečano število iskalcev dela je v veliki meri sezonska posledica iztekanja pogodb za določen čas;

decembra se je na novo prijavilo petino več iskalcev dela kot novembra in šestino manj kot decembra 2012. Število brezposelnih se je januarja spet močno povečalo, a tudi pri tem gre predvsem za sezonsko povečanje. Novembrska stopnja brezposelnosti v območju evra je ostala nespremenjena, bila pa je za 0.3 odstotne točke višja kot v novembru 2012. Nekoliko nižja stopnja brezposelnosti v celotni EU28 se je povečala za 0.1 odstotne točke. Od 26,6 milijona brezposelnih v EU jih je bilo kar 19,2 milijona na območju evra; Avstrija še naprej ostaja najbolj uspešna, drugo skrajnost pa si delita Španija in Grčija.

Rast cen postaja vse počasnejša, počasnejša rast se je nadaljevala tudi v januarju. Prepočasna rast cen postaja v Sloveniji še bolj problematična kot v evro območju. Cene življenjskih potrebščin so se decembra in januarja znižale, precej sta se znižala tudi oba indikatorja bolj dolgoročne rasti. Zmanjšanje je bilo v veliki meri endogene narave, padec rasti osnovne inflacije je bil namreč praktično enak padcu merjene. Proizvajalčeve cene se decembra niso spremenile, povečanje cen za tuje trge je izviralo le iz opaznega povečanje cen izvoženih produktov v državi izven evro območja, proizvajalčeve cene za produkte, ki se prodajajo v evro območju, so ostale nespremenjene. Tako hitro zmanjševanje dinamike cen preseneča, saj so cenovna pričakovanja že nekaj časa skoraj nespremenjena. V zadnjem mesecu so cene surovin ponovno padle.

Povprečne plače so se novembra precej povečale, bolj dolgoročno je bilo povečanje precej manjše; bolj dolgoročna rast se ponovno obrača navzdol. V javnih sektorjih je bila rast podpovprečna, v ožji državi so se plače celo zmanjšale. Večina dejavnosti je imela novembra povprečne plače pod ravniyo v 2012. Razlog, zakaj enotni stroški dela od sredine lanskega leta padajo hitreje od plač, je mnogo hitrejše padanje ostalih stroškov dela, ki zaostajajo za ustreznimi stroški dela v evro območju precej bolj kot enotni stroški dela plač. V javnem sektorju so ostali stroški dela zaostali za obdobjem pred krizo še bistveno bolj kot v gospodarstvu.

Skupni javnofinančni prihodki so po novembrskem padcu decembra porasli, še zlasti je porasla bolj dolgoročna dinamika. Javnofinančni prihodki v drugem polletju 2013 so bili enaki kot leta 2012, celoten zaostanek je torej nastal v prvi polovici leta. Razloga sta dva: bazni učinek, to je višji davčni prihodi v 2012 pred zmanjšanjem, ki ga je sprožil ZUJF, in poračun davka na dobiček v letu 2013; donos od davka na dobiček v aprilu 2013 je bil celo negativen. Domači davki na blago in storitve so v drugi polovici leta rasli, naraščanje neposrednih davkov in ostalih prihodkov pa se je konec leta ustavilo.

Kreditna podpora gospodarstvu ostaja slaba. Po pospešenem krčenju v oktobru in novembru, povezanim z likvidacijo dveh manjših bank, so krediti v decembru močno padli zaradi prenosa kreditov na DUTB. Nezadostno kreditiranje podjetij ostaja ključna ovira za njihovo poslovanje. Izboljšanja ni na vidiku; tudi podjetja iz predelovalne dejavnosti, ki se jim omejitve povpraševanja hitro zmanjšujejo, nimajo kreditne podpore. Pri podjetjih iz storitvenih sektorjev je še slabše, nezadosten dostop do finančnih sredstev še povečuje ovire pri poslovanju, ki izhajajo iz premajhnega povpraševanja.

Po obratu v septembru so se skupni depoziti začeli krčiti; medtem ko se depoziti gospodinjstev zmanjšujejo počasi, je večje spreminjanje v dinamiki depozitov gospodarstva povzročilo nihanje skupnih depozitov. Kakšne bodo posledice jesenskega dogajanja v bankah na pasivno stran bank, bo vidno čez kakšen mesec.

Novembrski presežek v tekoči plačilni bilanci je podpovprečen, a saldo po enajstih mesecih presega 2 milijardi €, slika pa zamegljujejo nerazporejene neto napake in izpustitve. Oktobrski bruto zunanji dolg presega 40 milijard, neto 12 milijard evrov; oba se le počasi zmanjšujeta.

WEAK DEMAND AND INSUFFICIENT FINANCING HINDER ECONOMIC ACTIVITY

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Total domestic consumption in October grew; also longer term dynamics improved. Households and investment spending increased, while government spending fell. The increases of exports halted. Insufficient demand continues to be one of the key reasons for the stagnation or decline in economic activity.

In November, foreign trade demonstrated two weaknesses: fall of exports and growth of trade deficit. In December foreign trade results improved again. However, Slovenia has not exceeded average performance of the EU member states in foreign trade. Exports alone could not compensate for declining domestic consumption and could not turn production into growth.

Economic climate stabilized due to very diverse results by industries: increased confidence in manufacturing with larger orders, decline of optimism in services, deterioration of confidence in construction and improvement in retail trade. In EU 28, economic climate in December compared to December 2012 improved mainly due to increased orders in construction, and improved expectations in retail trade and manufacturing.

Industrial production in November enhanced if compared to the previous year, while impulse trend turned down. In EU28, industrial production rose significantly on the year to year comparison. Monthly production in November rose in sixteen and fell in six states for which data are available. Large fluctuations from month to month do not exhibit well defined trend. Growth in construction continued in November, number of tourists increased, as domestic tourists joined foreign tourists. The dynamics in the transport branches at the end of the year was stable.

9

Despite the increase of unemployment in December and January, a stabilization of the labor market is indicated. The increased number of job seekers was namely to a large extent a result of seasonal expiration of fixed-term job contracts. The number of newly registered job seekers was higher than in previous months but lesser than a year ago. The unemployment rate in the euro area remained unaltered, but it was higher than in 2012, while somewhat lower unemployment rate in the EU28 increased slightly in a year. Of 26.6 million unemployed in the EU28, 19.2 million are in the euro area; Austria remained the most successful country, the other side was shared by Spain and Greece.

Inflation slowed both in December and January. Too sluggish inflation in Slovenia is becoming even more problematic than in the euro area. Consumer prices fell, both indicators of longer-term growth also declined. The decrease was largely endogenous, a decline in growth of core inflation was virtually identical to the decline of measured inflation. Producer prices in December did not change, export price increases originated from a noticeable increase in the prices of products exported to countries outside the euro area, while producer prices for products sold in the euro area remained unaltered. Rapid reduction of price dynamics is surprising because price expectations have remained for some time almost unaltered. World commodity prices decreased in the past month, as well.

Average wages rose significantly in November; in the longer term, the increase was much smaller and long-term growth turned down. In the public sector, growth was below average, wages in narrow government even fell slightly. In most of the activities, the average wage was below the level in 2012. The reason for unit labor costs falling faster than wages is a much faster decline in the cost of other unit labor costs which were left behind the relevant labor costs in the euro area much more than unit labor costs of wages. In the public sector, other unit labor costs lagged behind pre-crisis period significantly more than in the business sector.

After a fall in November, public revenues in December rose noticeably; so did their long-term dynamics. Public revenues in the second half of 2013 were the same as in 2012, thus the entire gap was created in the first half of the year. There are two reasons for that; the base effect, that is, the decline, triggered by the ZUJF, and settlement of corporate income tax in 2013; tax revenue of the profits tax in April 2013 was, for example, negative. Domestic taxes on goods and services exhibited rapid growth in the second half of the year, while growth of direct taxes and other revenues stopped.

10

Credit support remains weak, contraction of loans in October and November due to the winding-up of two smaller banks, was in December followed by significant decline due to the transfer of loans to the “bad bank”. Lack of credits continues to be one of the key obstacles for recovery of economic activity. The companies in the manufacturing sector, where demand restrictions are rapidly diminishing, do not have proper credit support. Situation for the companies in services is even worse; as lack of access to finance only increases the barriers arising from the lack of demand. After the change in September, total deposits of businesses and households began to shrink; while household deposits are decreasing slowly, changing dynamics of total deposits in the business sector resulted in fluctuations in total deposits. The implications of the autumn events in the banks on the banks’ liabilities will be seen after some months.

November’s surplus in current account was below average; however the current account balance in 2013 will exceed € 2 billion; there is an uncertainty due to unallocated net errors and omissions. October gross external debt exceeded 40 billion €, while net debt was at 12 billion €, both slowly decreasing.

AGREGATNO POVPRASEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Pri trošenju storitev za zdaj še brez opaznega izboljšanja

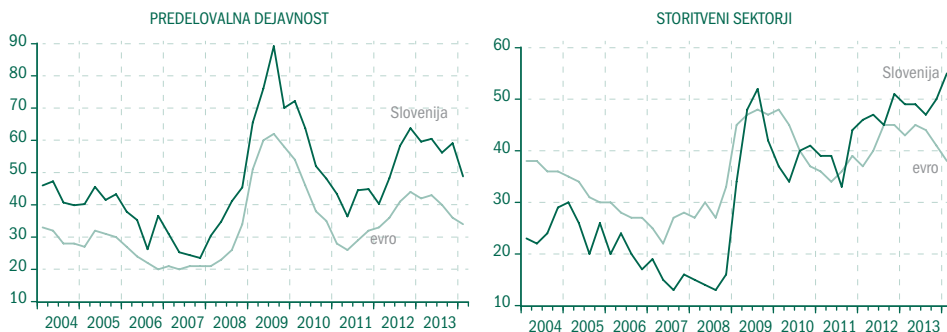
Skupno domače trošenje je oktobra poraslo za 6.5%. Tudi bolj dolgoročna dinamika se je okrepila. Obrat v rasti impulznega trenda je bil celo opazno velik (od -6% letno v septembru se je dinamika obrnila na +5% v oktobru). Tudi medletna stopnja rasti je postala pozitivna.

Precej se je oktobra povečalo trošenje prebivalstva pa tudi investicije, medtem ko se je trošenje države zmanjšalo. Trošenje prebivalstva je poraslo za 7%, opazno je naraščalo tudi bolj dolgoročno-trendno, po 6% na letni ravni. Podobno je bilo pri investicijah, ki so se tekoče povečale za 6%, trendna pospešitev pa je bila še precej večja, saj je impulzni trend iz praktično stagniranja v septembru, oktobra prešel v rast po preko 10% na letni ravni. Trošenje države je oktobra sicer poraslo, vendar sta oba indikatorja bolj dolgoročne dinamike oktobra kazala na hitro zmanjševanje trendnega trošenja države.

Za izvozno trošenje so podatki do novembra, ko se je naraščanje izvoza ustavilo, negativna sta postala tudi oba indikatorja bolj dolgoročne dinamike.

Nezadostno povpraševanje še naprej ostaja eden od ključnih razlogov stagniranja oziroma padanja gospodarske aktivnosti. Dejansko je povpraševanje na dolgoročno povprečni ravni le pri izvoznem povpraševanju, medtem ko je povpraševanje po produktih predelovalne dejavnosti za domači trg, glede na dolgoročne povprečne vrednosti, še naprej šibko, še zlasti slabotno pa je pri storitvenih sektorjih. Že v prejšnjih Gospodarskih gibanjih smo pokazali, da je od komponent investicijskega povpraševanja, le investiranje v stroje in opremo v bližini dolgoročno normalnih vrednosti (kot tudi vrednosti v evro območju), podobno je tudi s trošenjem prebivalstva za trajne dobrine. Istočasno pa je trošenje za gradbene objekte in transportne naprave bistveno nižje, za več kot 40% nižje od vrednosti, ki jih je že doseglo pred začetkom krize. Na slikah je prikazano, kako močno oviro za rast predstavlja nezadostno povpraševanje.

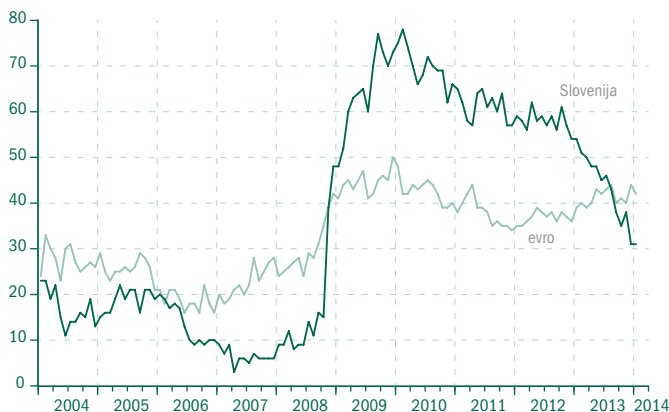
Omejitve v povpraševanju; predelovalna dejavnost in storitveni sektorji



Vir: EC, 2014/jan; lastni izračuni

Opomba: Odstotek podjetij, ki jih ovira premajhno povpraševanje; predelovalna dejavnost in storitveni sektorji

Omejitve v povpraševanju; gradbeništvo



Vir: EC, 2014/jan; lastni izračuni

Opomba: Odstotek podjetij, ki jih ovira premajhno povpraševanje; gradbeništvo

Na dlani je, da se v predelovalnih dejavnostih omejitve, po vrhu, ki so ga dosegle v 2012, zmanjšujejo. Dinamika je podobna kot v evro območju. Navkljub zmanjševanju pa so, tako v evro območju kot v Sloveniji, omejitve v povpraševanju še naprej nekaj višje kot v »normalnih« letih 2004-2005, torej preden se je ekonomija začela pregrevati.

Drugače je v storitvenih sektorjih. Tam so namreč omejitve v povpraševanju še naprej zelo visoke, po 2012, ko se je začelo z dodatnim zaviranjem plač in trošenja javnofinančnega sektorja, se celo še povečujejo in so že dosegle raven, ki so jo imele v 2009, torej v jeku

krize! Po drugi strani se v evro območju omejitve v povpraševanju storitvenih sektorjev ponovno zmanjšujejo, čeprav so tudi tam še opazno višje kot v »normalnih« letih.

V gradbenem sektorju, kjer je velik del podjetij v krizi propadel, se omejitve v povpraševanju (pri preostalih podjetjih) hitro zmanjšujejo! Njihova dinamika in relativna višina je že precej bolj ugodna kot v evro območju, kjer omejitve ostajajo precej višje kot pred krizo pa tudi vidnih sprememb ni na vidiku.

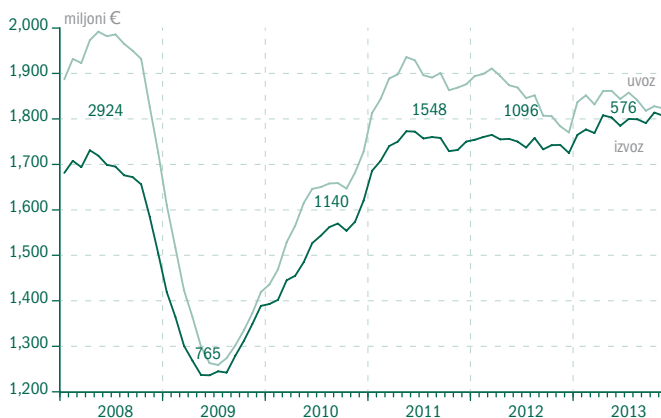
Pričakovano povpraševanje ne kaže večjih sprememb, le pri storitvenih sektorjih so se pričakovanja obrnila navzgor. Sicer je pričakovano izvozno trošenje in trošenje prebivalstva za blago praktično na dolgoročnem povprečju, pričakovano trošenje za trajnejše dobrine in investicijske dobrine stagnira malo pod dolgoročnim povprečjem, medtem ko pričakovano povpraševanje po produktih storitvenih sektorjev kljub opaznemu povečanju v zadnjih dveh mesecih (do vključno januarja) ostaja opazno pod dolgoročnim povprečjem. Delež anketiranih, ki pričakujejo povečanje povpraševanja, je enak deležu tistih, ki pričakujejo zmanjšanje povpraševanja, medtem ko je pri dolgoletnem povprečju za okoli 18 vseh anketiranih višje!

13

2. Manj ugodna blagovna menjava v novembru

Novembrska blagovna menjava kaže dve slabosti: padec izvoza in povečanje primanjkljaja. Tudi zaradi tega kumulativno za 11 mesecev Slovenija več ne presega povprečja EU v zunanjetrgovinskih dosežkih. Tako šibka rast slovenskega izvoza v 2013 ne more nadomestiti padanja domačega trošenja, da bi obrnila proizvodno aktivnost v rast.

Trgovinska menjava
(desezonirani podatki, milijoni €)



Vir: SURS, lastni izračuni

Novembra 2013 je bil skupni izvoz 1863 milijonov € (1% manj kot novembra 2012), skupni uvoz 1939 milijonov € (3.3% več kot leto prej), kar pomeni primanjkljaj 76 milijonov € oziroma 96.1% pokritje uvoza z izvozom. Odprema blaga v EU-28 je znašala 1422 milijonov € (0.9% več kot leto prej), prejem blaga pa 1544 milijonov €, kar da primanjkljaj 122 milijonov €. V menjavi z nečlanici EU je bil izvoz 441 milijonov €, uvoz 395 milijonov €, kar da presežek 46 milijonov €. Decembra pa je Slovenija izvozila za 1621 milijonov evrov blaga in uvozila za 1700 milijonov €, kar da primanjkljaj 79 milijonov in 95,2 odstotno pokritost uvoza z izvozom. Blago, prodano v EU28, je bilo vredno 1163 milijonov evrov, v preostali svet pa 458 milijonov evrov; v EU smo kupili za 1348 milijonov evrov, blaga, iz ostalega sveta pa uvozili za 352 milijonov evrov blaga.

EU-28 je imela v novembru pozitivno blagovno bilanco 3.4 milijarde €, Euroland pa 17.1 milijard € presežka.

V dvanajstih mesecih 2013 je znašal skupni blagovni izvoz Slovenije 21605 milijone evrov (2.6% več kot v 2012), uvoz pa 22144 milijonov € (0.3% več kot leto prej). Primanjkljaj je znašal 541 milijonov €, pokritje uvoza z izvozom pa 97.6%. Do novembra odprema blaga v EU-28 znašala 15059 milijonov € (2.3% več kot leto prej), prejem blaga iz EU-28 pa 16124 milijonov € (padec 1.7% glede na enako obdobje 2012), kar pomeni primanjkljaj 1065 milijonov €. V menjavi z nečlanici je znašal izvoz 4939 milijonov € (2.0% več kot v 2012), uvoz 4294 milijonov € (7.4% več kot leto prej), kar pomeni presežek 645 milijonov €.

Po podatkih EUROSTAT za deset mesecev 2013 je med EU-28 Slovenija po dinamiki rasti z 2% rastjo izvoza na 11.-13. mestu, s stagnacijo uvoza pa na 7.-12. mestu. Pozitivno blagovno bilanco je imelo ob Sloveniji (0.5 milijarde €) še 11 članic EU-28. Tako je po prizadevanjih za rast izvoza in pozitivnost bilance Slovenija zgolj rahlo boljša od povprečja EU-28, kljub odrekanjem, ki jih je čutili v državi.

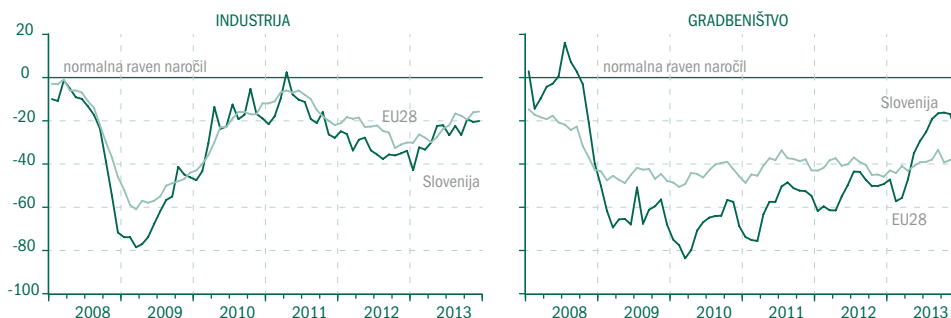
3. Gospodarska klima ustaljena

Gospodarska klima se je v decembru ustalila. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi je njen kazalnik v decembru 2013 ostal na enaki ravni kot novembra, od decembra 2012 je višji za 4 odstotne točke, hkrati pa je njegova vrednost za 10 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja.

Podatki kažejo, da je bila vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih v decembru 2013 za odstotno točko višja kot predhodni mesec, glede na december 2012 je bila njegova vrednost višja za 7, glede na dolgoletno povprečje pa za eno odstotno točko. V primerjavi z novembrom se je v decembru najbolj zvišala vrednost kazalnika skupna naročila.

Storitvene dejavnosti so ob koncu leta dočakale upad optimizma, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v decembru 2013 glede na predhodni mesec nižja za 2 odstotni točki in hkrati za 27 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi z decembrom 2012 pa je bila njegova vrednost višja za 3 odstotne točke.

Naročila v industriji in gradbeništvu

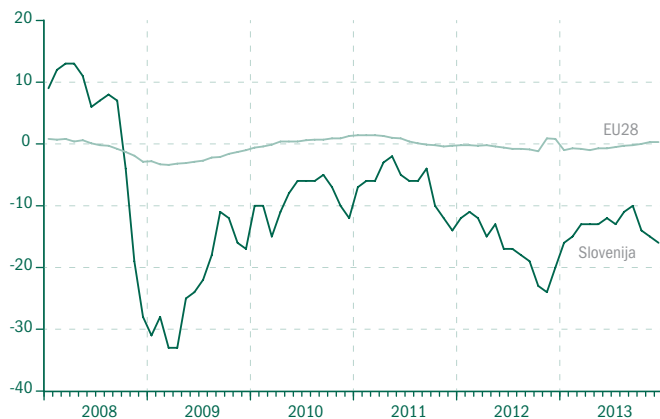


Vir: Eurostat

Zaupanje v gradbeništvu se je poslabšalo, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v decembru v primerjavi s predhodnim mesecem nižja za tri odstotne točke, v primerjavi z decembrom 2012 je bila višja za 16 odstotnih točk, hkrati pa je bila samo še za 2 odstotni točki nižja od dolgoletnega povprečja. Vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje tri mesece so se v primerjavi z novembrom večinoma znižale, zvišala se je le vrednost kazalnika pričakovana skupna naročila.

Ankete SURS-a kažejo, da se je vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno v decembru 2013 glede na predhodni mesec zvišala za 3 odstotne točke, glede na december 2012 pa je bil kazalnik za 3 odstotne točke nižji. Med pričakovanji so se vrednosti kazalnikov pričakovanega poslovnega položaja, prodajnih cen in prodaje v primerjavi s predhodnim mesecem zvišale, medtem ko sta se vrednosti kazalnikov pričakovane skupne nabave in zaposlovanja znižali.

Poslovna klima



Vir: Eurostat

Poslovna klima se je decembra lani v primerjavi z enakim obdobjem v letu 2012 v celotni EU28 večinoma nekoliko izboljšala. V gradbeništvu so se po podatkih Eurostata v decembru 2013 naročila glede na mesec poprej zvišala za 0,3 odstotne točke, glede na december 2012 pa so višja za slabih 8 odstotnih točk. Glede na december 2012 so se v lanskem decembru za 12,5 odstotne točke zvišala pričakovanja v trgovini na drobno, pričakovanja v predelovalnih dejavnostih pa so se v enakem obdobju izboljšala za 14,3 odstotne točke. Splošni poslovni optimizem se je v decembru 2013 v celotni evropski osemindvajseterici znižal in sicer za 0,2 odstotne točke, v primerjavi z decembrom 2012 pa je višji za skoraj 10 odstotnih točk.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija nekoliko višja

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi povečala. Po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a je bila v novembru lani za 0,9 odstotka višja kot v enakem mesecu leta 2012. Impulzni trend kaže, da se je v novembru industrijska produkcija zniževala po stopnji -0,2%. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v novembru 2013 za 0,5% višje kot v mesecu prej, v primerjavi z novembrom 2012 pa za 3,4 odstotka nižje.

Dejavnost rudarstva se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v lanskem novembru v primerjavi z novembrom 2012 povečala za 9%. Impulzni trend pa kaže, da se je v novembru lani dejavnost rudarstva zviševala po stopnji 0,4% mesečno.

Produkcija predelovalnih dejavnosti se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v lanskem novembru v primerjavi z novembrom 2012 povečala za odstotek, impulzni trend pa kaže, da se je v novembru lani dejavnost predelovalne industrije zniževala po stopnji -0,21% mesečno.

Podatki Eurostata kažejo, da je v mesecu novembru 2013 glede na oktober industrijska produkcija porasla za 1,5% v EU28, na območju evra (EA17) pa za 1,8%. Glede na november 2012 pa je v lanskem novembru industrijska produkcija tako v EU28 kakor tudi v EA17 porasla za 3,0%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v novembru lani glede na mesec poprej zrasla v šestnajstih, padla pa v šestih državah in sicer največ v Litvi (-3,5%), na Danskem (-3,0) in v Grčiji (-2,2), največjo rast industrijske produkcije pa so v omenjenem obdobju zabeležili na Irskem (11,7%).

17

5. Porast gradbeništva se nadaljuje, navzgor tudi turistično povpraševanje

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del novembra lani za slabo desetino višja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v oktobru. Vrednost opravljenih gradbenih del se je v lanskem novembru v primerjavi z novembrom 2012 povečala za dobre tri desetine.

Število turističnih prenočitev se je v splošnem povečalo. Oktobra lani jih je bilo za 4% več kot v enakem mesecu leta 2012, skupno število prenočitev v desetem mesecu lani zviševalo po mesečni stopnji 0,07%. Pri tem je prišlo do porasta tujega turističnega povpraševanja, saj je v oktobru lani število turističnih prenočitev tujih gostov zraslo za 3,8% glede na oktober 2012, vendar impulzni trend prenočitev tujih gostov v lanskem oktobru kaže v krčenje po stopnji 0,52%. Hkrati se je v lanskem oktobru tudi število prenočitev domačih gostov povečalo in sicer za 4,3% glede na enak mesec v letu 2012, pa tudi impulzni trend prenočitev domačih gostov v oktobru lani kaže pozitivno rast po stopnji 0,81%.

Podatki SURS-a o transportu za november 2013 kažejo, da je bilo v javnem cestnem prevozu prepeljanih za 2,2% več, v zračnem prevozu pa je največji slovenski letalski prevoznik prepeljal za 3% več potnikov kot novembra 2012, število opravljenih potniških kilometrov je bilo v zračnem prevozu za 9% manjše. Potniški promet na brniškem letališču se je v lanskem novembru glede na november 2012 povečal za 9%.

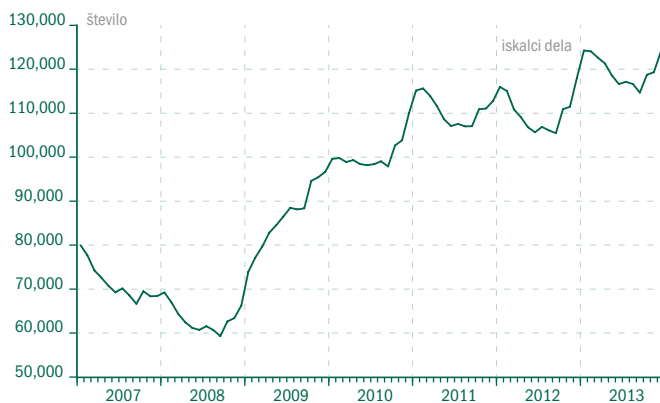
6. Brezposelnost narasla sezonsko

Stanje na trgu dela kljub povečanju brezposelnosti kaže stabilizacijo razmer. Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v mesecu novembru 2012 povečalo na 917545 oziroma za 860 oseb glede na mesec prej, glede na november 2012 pa se je število povečalo za dobrih tisoč oseb oziroma 0,1%. V lanskem novembru je bilo v Sloveniji 798232 delovno

aktivnih prebivalcev. Glede na oktober se je število delovno aktivnih povečalo za 268 oseb, glede na november 2012 pa se je to število zmanjšalo za slabih 7 tisoč oseb oziroma 0,8%. Med zaposlenimi (93% zaposlenih) pri pravnih osebah se je število od novembra 2012 zmanjšalo za dober odstotek. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na november 2012 zmanjšalo za 4,1%. Med samozaposlenimi pa je bilo 59% samostojnih podjetnikov posameznikov; njihovo število se je v novembru lani povečalo za 502, od novembra 2012 pa se je to število povečalo za 2446 oseb oziroma 4,5%.

Iskalci dela

18



Vir: ZRSZ

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec decembra 2013 registriranih 124015 brezposelnih oseb, kar je za 4702 osebi oziroma 3,9% več kot ob koncu novembra lani, v primerjavi z decembrom 2012 pa je bilo brezposelnih oseb več za 5954 oziroma 5,0%. Precejšnje (sezonsko) povečanje števila brezposelnih oseb je posledica iztekanj pogodb za določen čas, kar je običajen pojav ob koncu leta. V decembru se je na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 10970 brezposelnih oseb, kar je petino več kot v novembru lani in šestino manj kot decembra 2012. Med novo prijavljenimi je bilo 1371 iskalcev prve zaposlitve, 2206 trajno presežnih delavcev in stečajnikov ter 6042 brezposelnih zaradi izteka zaposlitve za določen čas. Odliv iz brezposelnosti je decembra lani znašal 6268 oseb, med katerimi se jih je zaposlilo oziroma samozaposlilo 3508, kar je skoraj tretjino manj kot novembra, v primerjavi z decembrom 2012 pa je bilo zaposlitev več za 2,3%. Število brezposelnih se je v januarju dvignilo na 129843, na novo se je na zavodih prijavilo 14815 iskalcev dela, z zavodov pa je odšlo 8987 iskalcev, od tega se jih je zaposlilo ali samozaposlilo 6207.

Po podatkih Eurostata je bila novembra 2013 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA17) 12,1%, kar je enako glede na mesec poprej ter 0,3 odstotne točke več kot v novembru 2012.

V celotni evropski osemindvajseterici (EU28) je bila stopnja brezposelnosti v novembru lani 10,9% in se je glede na enak mesec v 2012 povečala za 0,1 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo v novembru 2013 v EU28 26,6 milijona brezposelnih oseb, od teh 19,2 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v novembru 2013 najnižjo stopnjo brezposelnosti zabeležili v Avstriji (4,8%), Nemčiji (5,2%) in v Luksemburgu (6,1%), najvišjo pa v Španiji (26,7%) in v Grčiji, za katero septembrski podatek znaša 27,4%.

CENE, PLAČE IN STROŠKI DELA

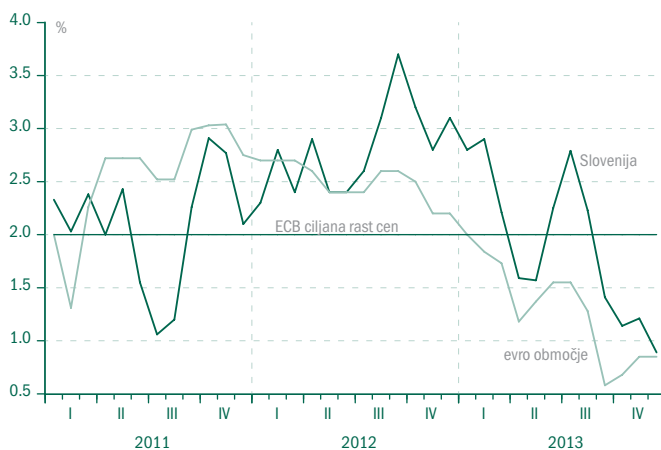
19

7. Rast cen postaja vse počasnejša

Januarja so se cene na drobno znižale, bile so samo 0.8 odstotka višje kot januarja lani. Končni podatki za december omogočajo tudi oceno trendne dinamike življenjskih stroškov in dinamike osnovne inflacije.

Cene življenjskih potrebščin so se decembra zmanjšale za 0.1%, precej sta se znižala tudi oba indikatorja bolj dolgoročne rasti. Medletna stopnja se je skoraj razpolovila (padla je na 0.7% letno), rast impulznega trenda pa se je zmanjšala še bolj, iz 1.2% je padla na -4.8% na letni ravni. Zmanjšanje rasti cen je bilo v veliki meri endogene narave, torej ga niso povzročile večje eksterne spremembe, kot na primer, padec cen energentov ali sezonske spremembe cen sadja in zelenjave, počitnic v paketu ali blaga v razprodaji. Padec rasti osnovne inflacije, ki jo poganjajo endogeni faktorji gospodarstva in ne sezonski nihaji cen ali spremembe cen nafte – energentov, je bil namreč praktično enak padcu merjene rasti cen. Medletna stopnja osnovne inflacije se je tako zmanjšala z 1.2% v novembru na 0.8% v decembru, medtem ko je rast impulznega trenda padla z 3% na -2.4% letno.

Harmonizirana inflacija



Vir: Eurostat

Harmoniziran indeks cen omogoča, zaradi enake definicije v vseh državah EU, primerjavo cen med članicami EU. Tudi harmoniziran indeks se je decembra dolgoročno opazno zmanjšal (padel je z 1.2% v novembru na 0.9% v decembru), kar pomeni da je po 20 mesecih prehitevanja, decembra bolj dolgoročna rast cen življenjskih potrebščin v Sloveniji zopet zaostala za rastjo ustreznih cen v evro območju. Relativno večji (glede na EU) je bil v Sloveniji tudi padec bolj dolgoročne dinamike pri osnovni inflaciji, ta se je namreč znižala z 1.2% novembra na 0.5%(!) decembra, medtem ko je v evro območju bolj dolgoročna rast osnovne inflacije padla z 1.2% v novembru na 0.9%.

Prepočasna rast cen potemtakem postaja v Sloveniji še bolj problematična kot v evro območju!

Proizvajalčeve cen se decembra niso spremenile, pri tem so se cene proizvodov za tuje trge malo povečale (0.2%), cene za domači trg pa zmanjšale za 0.1%.

Povečanje cen za tuje trge je izviralo le iz opaznega povečanje cen izvoženih produktov v države izven evro območja (0.8%), medtem ko so proizvajalčeve cene za produkte, ki se prodajajo v evro območju ostale nespremenjene. Bolj dolgoročno (medletno) so spremembe še naprej neugodne, saj se je skupni indeks cen zmanjšal (med letno za 0.5%), proizvodov za tuje trge za 0.7% in za domači trg za 0.7%. Tudi medletno so se proizvajalčeve cene za izvoz v države izven evro območja povečale (cene so v zadnjem letu dni porasle za 0.8%).. Po namenu rastejo le proizvajalčeve cene za netrajne proizvode, kar samo potrjuje veliko ohlapnost povpraševanja za trajne dobrine.

Pri industrijskih cenah je konec leta prav tako prišlo do opazno hitrejšega pešanja cen. Tako so se, poleg negativnih medletnih stopenj rasti, ki so se pojavile v zadnjem četrtletju lanskega leta, začele hitro zmanjševati tudi stopnje rasti impulznega trenda; pri proizvajalčevih cenah za domači trg so se, na primer, zmanjšale z 2% v novembru na -0.6% v decembru!

Hitro decembrsko zmanjševanje dinamike cen preseneča, ker so cenovna pričakovanja že nekaj časa skoraj nespremenjena, takšna so tudi januarja. Če sodimo po pričakovanjih se bodo cene blaga rahlo povečevale oziroma ostale vsaj pri sedanjí dinamiki, saj pričakovane cene v trgovini na drobno stagnirajo opazno nad dolgoročnim povprečjem, poleg tega tudi pričakovane proizvajalčeve cene stagnirajo na ravni, ki je malenkost pod dolgoročnim povprečjem. Pričakovana dinamika cen storitev je še naprej zelo šibka, saj so cenovna pričakovanja opazno pod dolgoročnim povprečjem, poleg tega se še počasi zmanjšujejo.

V zadnjem mesecu so cene surovin ponovno padle. V evrih so se zmanjšale za 0.8%. Najbolj so se zmanjšale cene surovin hrane, najmanj pa cene neprehrambenih kmetijskih surovin; v evrih so prve malenkost porasle (za 0.1%), druge pa so padle (za 3.5%).. Od surovin so se v zadnjem mesecu res povečale le cene zlata (za 4.6% v evrih). Cene surovin padajo tudi na daljši rok. V letu dni so se tako (v evrih) zmanjšale za 14.3%. Daleč najbolj so padle cene zlata (v evrih za 37%) in pa, precej manj, cene surovin hrane (za skoraj 16%). Po drugi strani pa so se v letu dni najmanj zmanjšale cene nafte (v letu dni so padle v evrih le za 1.3%).

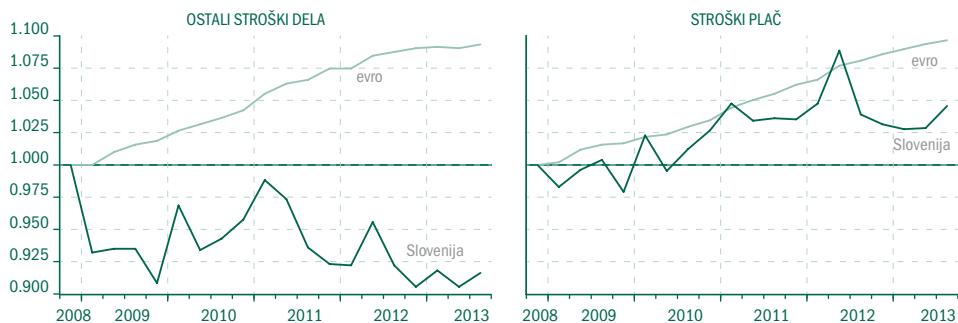
8. Ostali stroški dela močno zaostajajo za evro območjem

Sezonsko so se povprečne plače novembra precej povečale, za 6%. Bolj dolgoročno je bilo povečanje povprečnih plač precej manjše, v letu dni le za 0.3%, kar je še manj kot oktobra. Bolj dolgoročna rast povprečnih plač se potemtakem ponovno obrača navzdol.

Med dejavnostmi so plače najbolj (za preko 10%) porasle v kmetijstvu in lovú, predelovalni dejavnosti in poslovanju z nepremičninami. V sektorjih države je bila rast podpovprečna, v ožji državi so se povprečne plače celo malo zmanjšale.

Večina dejavnosti je imela novembra povprečne plače pod ravniú v 2012. Najvišje povprečne plače (glede na 2012 so se povečale za 4.4%) so imeli v predelovalni dejavnosti in v drugih raznovrstnih dejavnostih (2.1%). V vseh segmentih širše države so povprečne plače bolj dolgoročno (medletno) zmanjšale (glede na 2012), najbolj v izobraževanju (za 1.4%).

Komponenti enotnih stroškov dela gospodarstva

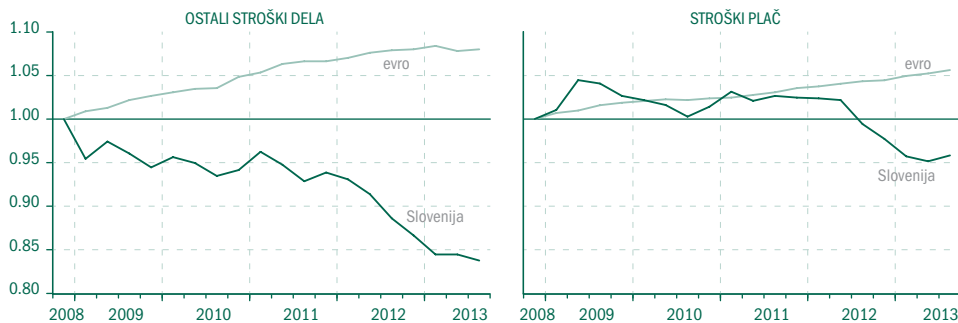


Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Komponenti enotnih stroškov dela: plače in ostali stroški dela; gospodarstvo; normirano na 2008/IV=1

Povprečne plače v državi in gospodarstvu zelo počasi naraščajo oziroma stagnirajo. Zato se postavlja vprašanje, zakaj enotni stroški dela po sredini lanskega leta tako izrazito padajo. Na slikah so enotni stroški dela razdeljeni na enotne stroške plač in enotne ostale stroške dela, ločeno za gospodarstvo in državo. Na dlani je, da tako v državi kot v gospodarstvu ostali enotni stroški dela zaostajajo za ustreznimi stroški dela v evro območju bistveno bolj kot enotni stroški dela plač. V gospodarstvu so tako ostali stroški dela do 2013/III zaostali za ustreznimi stroški dela tik pred začetkom krize za okoli 9%, medtem ko je ustrezna komponenta enotnih stroškov dela v evro območju porasla za 9%. Relativno so torej ostali stroški dela v Sloveniji zaostali za povprečjem evro območja (glede na obdobje pred krizo) za okoli 18%, Ustrezen zaostanek pri enotnih stroških plač je samo 4%!

Komponenti enotnih stroškov dela - država



Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Komponenti enotnih stroškov dela: plače in ostali stroški dela; država; normirano na 2008/IV=1

Pri državi so ostali stroški dela zaostali za obdobjem pred krizo še bistveno bolj kot v gospodarstvu, kar za 16%, medtem ko so v evro območju porasli za 7%. Po začetku krize so torej ostali stroški dela v Sloveniji zaostali za okoli 23% glede na evro območje! V istem obdobju je bil zaostanek enotnih stroškov plač v Sloveniji za evro območjem precej manjši, le okoli 10%, poleg tega je celoten zaostanek nastal šele po prvem četrtletju 2012, medtem ko enotni ostali stroški dela povečujejo zaostanek že vse od začetka krize!

FINANČNA GIBANJA

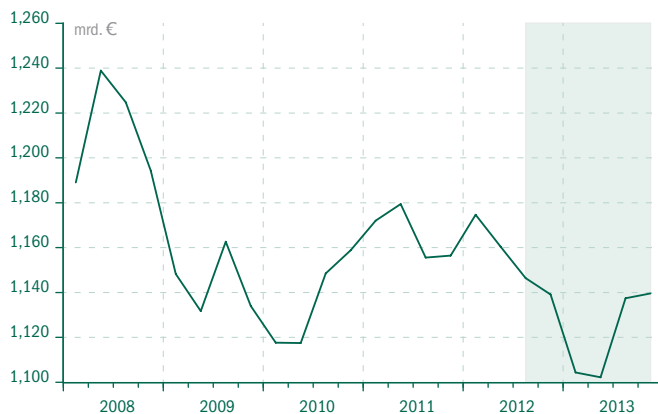
23

9. Domači davki na blago in storitve trendno opazno hitro naraščajo

Skupni javnofinančni prihodki so po novembrskem padcu decembra opazno porasli, še zlasti je porasla bolj dolgoročna dinamika. Zaradi velike variabilnosti mesečnih podatkov, ki izvira predvsem iz premikanja timinga vplačil, je za ugotavljanje dinamike javnofinančnih prihodkov zanimiva še zlasti četrtletna dinamika. Ta se sicer v zadnjem četrtletju opazno poveča že zaradi sezone, vendar je letos porasla tudi trendno. Medletno je zadnje četrtletje za 1% zaostalo za ustrezno vrednostjo v 2012 in bilo enako javnofinančnim prihodkom v zadnjem četrtletju 2011.

Javnofinančni prihodki v drugem polletju 2013 so bili enaki kot leta 2012, tako da je celoten zaostanek nastal v prvi polovici leta. Razloga sta dva. Prvič, bazni učinek, namreč, višji davčni prihodi v 2012 pred zmanjšanjem, ki ga je sprožil ZUJF, kakor tudi, drugič, poračun davka na dobiček v letu 2013 (v aprilu), ker avansi za davek na dobiček v 2012 po implementaciji ZUJF-a (po formalnem znižanju davčne stopnje) niso korigirani navzdol, navkljub znižanju davčnih stopenj. Zaradi poračunov ob sprejemanju zaključnih računov v 2013 je tako zmanjšan davčni donos od davka na dobiček v 2013, zaradi preveč izplačanega davka na dobiček v 2012; davčni donos od davka na dobiček aprilu 2013 (ko so narejeni poračuni za 2012) je bil zato celo negativen!

Celotni javnofinančni prihodki



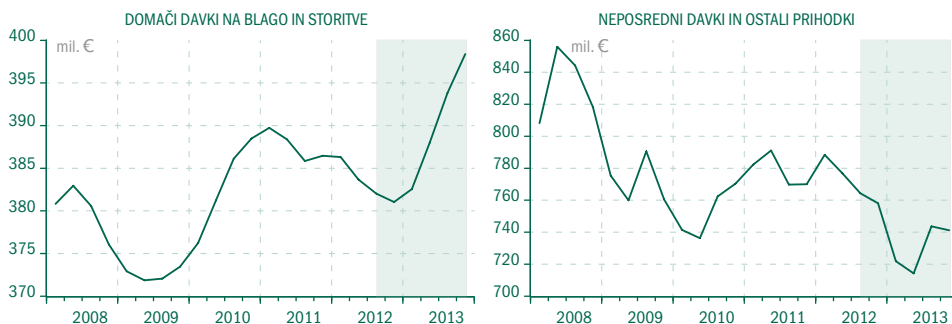
Vir: UJP; lastni izračuni

Opomba: raven celotnih prihodkov; desezonirano, trend cikel; osenčeno je obdobje po začetku ZUJF-a.

Domači davki na blago in storitve so v drugi polovici hitro naraščali, tekoče in trendno. Decembra so bili za 20% večji kot novembra in še precej večji kot pred letom dni. Še zlasti so decembra poskočili prihodki od trošarin, saj so bili skoraj za 60 milijonov evrov (48%) višji kot decembra 2012. Zaradi možnih premikov timinga je bolj smiselno primerjati vrednosti (desezonirane) vrednosti trenda in cikla oziroma vsaj medletne stopnje za četrletje. Trend – ciklično so bili javnofinančni prihodki od domačih davkov na blago in storitve (predvsem davka na dodano vrednost in trošarin) v zadnjem četrletju 2013 za 5% večji kot v istem obdobju 2012; v tretjem četrletju pa so naraščali po približno 1.5% na četrletje.

Naraščanje neposrednih davkov in ostalih prihodkov se je konec leta ustavilo, desezonirane vrednosti so tako bile v zadnjem četrletju 2013 za 0.3% nižje kot v predzadnjem, v primerjavi z 2012/4 pa za 2.2% nižje. Medletno zmanjšanje je precej manjše od padca davka na dobiček (ki se je lani do konca leta obračunaval še po nezmanjšani stopnji); četrletni davčni donos od davka na dobiček se je zmanjšal za približno 40 milijonov, zmanjšanje trendne vrednosti neposrednih davkov in ostalih prihodkov pa je bilo slabih 20 milijonov!

Domači davki na blago in storitve; neposredni davki in ostali prihodki



Vir: UJP; lastni izračuni

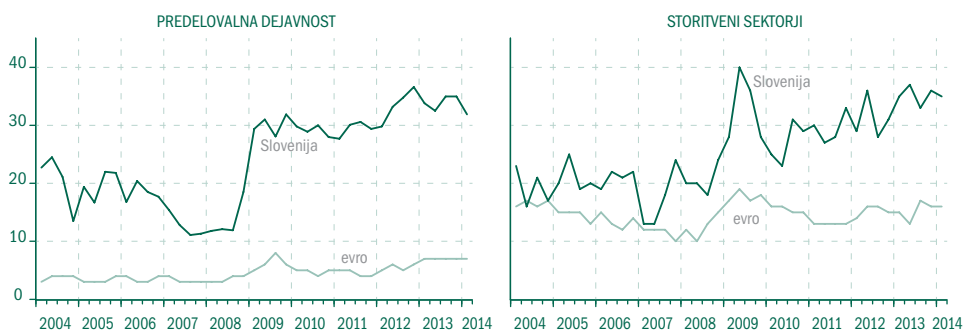
Opomba: Raven celotnih prihodkov; desezonirano, trend cikel; osenčeno je obdobje po začetku ZUJF-a.

25

10. Kreditna podpora gospodarstvu še naprej nespremenjena - slaba

Krediti so po pospešenem krčenju v oktobru in novembru (za preko 600 milijonov v obeh mesecih), zaradi kontrolirane likvidacije dveh manjših bank v decembru močno padli zaradi prenosa kreditov na DUTB. Krediti rezidentom (podjetjem in gospodinjstvom) so se zmanjšali decembra za malenkost več kot 3 milijarde. Tako so bili konec leta za dobrih 17% nižji kot pred letom dni. Prenos je bil precej večji pri kreditih podjetjem (rezidentom), saj so se ti zmanjšali za 2960 milijonov, medtem ko so se krediti prebivalstvu zmanjšali le za 80 milijonov.

Finančno napajanje; predelovalna dejavnost in storitveni sektorji



Vir: EC; lastni izračuni

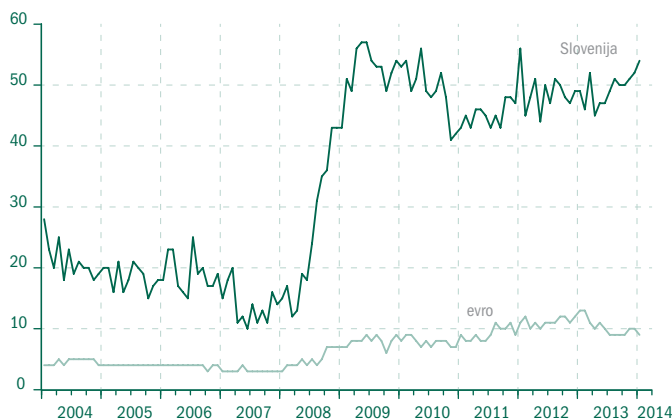
Opomba: Odstotek podjetij, ki jih nezadostno financiranje ovira pri poslovanju; predelovalna dejavnost in storitveni sektorji

Nezadostno kreditiranje podjetij je še naprej ena od ključnih ovir njihovega poslovanja. Na vidiku še naprej ni nobenega izboljšanja. Tako podjetja iz predelovalne dejavnosti, ki se jim omejitve povpraševanja hitro zmanjšujejo, navkljub temu nimajo niti malo izboljšane kreditne podpore. Kar 35% jih nezadostna finančna podpora resno ovira pri poslovanju. Podjetja v evro območju iz predelovalne dejavnosti praktično ne čutijo nobenega dodatnega (glede na obdobje pred krizo) oviranja poslovanja s strani nezadostne finančne podpore.

Pri podjetjih iz storitvenih sektorjev je podobno: nezadosten dostop do finančnih sredstev le še povečuje njihove ovire pri poslovanju, saj je pri njih tudi nezadostno povpraševanje zelo resna ovira za poslovanje.

Podjetjem iz gradbenega sektorja se povpraševanje sicer hitro povečuje, vendar se pri slabi finančni podpori bank nič ne spreminja, še več, od začetka 2013 dalje se kreditna podpora gradbeništvu še poslabšuje.

Finančno napajanje; gradbeništvo



Vir: EC; lastni izračuni

Opomba: Odstotek podjetij, ki jih nezadostno financiranje ovira pri poslovanju; gradbeništvo

Velika negotovost, v kateri poslujejo banke, se z dokapitalizacijo ni nič spremenila. Regulatorno zategovanje formalnega zavarovanja kreditov in latentna grožnja kriminalizacije običajnih aktivnosti bank, hromijo delo bank, še zlasti pri njihovi najbolj pomembni vlogi, to je akumuliranju in izkoriščanju informacijskega kapitala (poznavanju strank in aktivnem spremljanju strank). Tako ni le v Sloveniji temveč v celotnem evro območju, kjer krediti prav tako vse hitreje padajo.

Po obratu v septembru so se skupni depoziti podjetij in gospodinjstev začeli krčiti. Decembra so se zmanjšali za malo manj kot novembra (za 0.4%). Tudi bolj dolgoročno so se ponovno malo zmanjšali (medletno so decembra padli za 0.4%). Ker je od začetka 2013 nekajkrat

prišlo do takšne spremembe v dinamiki skupnih depozitov, bo potrebno počakati še kakšen mesec za dokončno oceno, ali gre tudi za spremembo trendne dinamike.

Medtem ko se depoziti gospodinjstev še naprej skoraj sistematično počasi zmanjšujejo (po približno 0.2% mesečno), je prav večje spreminjanje dinamike skupnih depozitov gospodarstva po oktobru povzročilo nihanje skupnih depozitov. Večji padec je bil predvsem novembra (ko so se depoziti podjetij zmanjšali za 80 milijonov, medtem ko je bilo že decembra zmanjšanje samo še 15 milijonov). Kakšne bi lahko bile posledice jesenskega dogajanja v bankah (likvidacija dveh manjših bank in dokapitalizacija treh velikih bank) tudi na pasivo bank, bo torej prav tako potrebno počakati še kakšen mesec.

27

Ključne obrestne mere ECB se v zadnjih dveh mesecih niso spremenile. Navkljub temu so medbančne obrestne mere decembra in januarja malo porasle; 3 mesečni euribor je, na primer, porasel z okoli 0.20 na okoli 0.28. Detajlistične obrestne mere so se ponovno zelo malo spremenile. Posojilne obrestne mere gospodinjstvom se praktično niso spremenile, posojilne obrestne mere podjetjem pa so se zmanjšale za 0.1 točke, tako za manjše (pod milijon) kot večje (nad milijon) posle. Depozitne obrestne mere so se prav tako rahlo zmanjšale (za 0.1 točke), za krajše (pod 1 letom) in daljše ročnosti (nad 1 letom). Tudi v evro območju se detajlistične obrestne mere komaj opazno spreminjajo.

11. Novembrski presežek v tekoči plačilni bilanci je podpovprečen

Kljub podpovprečnemu presežku v novembru 2013 saldo tekoče plačilne bilance po enajstih mesecih presega 2 milijardi €, kar je 970 milijonov € ali 88% več kot v 2012. Slika zamegljuje še vedno nerazporejenih 874.9 milijonov € neto napak in izpustitev, medtem ko so bile v enakem obdobju leto prej 351.3 milijone €.

Plačilna bilanca
(v milijonih evrov)

	januar-november		november	
	2012	2013	2012	2013
I. Tekoči račun	1.103,20	2.073,00	229,7	79,7
1. Blago	7	698,2	97,9	-2,6
1.1. Izvoz blaga	20.093,90	20.437,20	1.925,80	1.904,50
1.2. Uvoz blaga	-20.086,90	-19.738,90	-1.827,80	-1.907,10
2. Storitve	1.717,50	1.897,00	145,2	129,5
transport	592,90	603,20	50,10	53,20
potovanja	1.261,70	1.296,20	89,20	92,40
3. Dohodki	-532,9	-396,1	-14,1	-43,6
od dela	336,4	332,5	40,6	27,5
od kapitala	-869,30	-728,50	-54,70	-71,10
4. Tekoči transferi	-88,3	-126,1	0,7	-3,5
Država	81,7	41,8	-28,5	6,1
II. Kapitalski in finančni račun	-1.454,60	-2.947,90	-347,8	-95,6
A. Kapitalski račun	-94,9	-70,1	-39,8	-3,1
B. Finančni račun	-1.359,60	-2.877,80	-308	-92,5
1. Neposredne naložbe	314,4	-486,5	31,3	-64,9
2. Naložbe v vrednostne papirje	-161,9	3.607,80	-54,4	1.823,50
3. Finančni derivativi	-159,1	-381,8	-40,3	-5,3
4. Ostale naložbe	-1.402,40	-5.576,60	-256,1	-1.839,90
4.1. Terjatve	-2.071,70	-2.351,10	-421,8	-131
4.2. Obveznosti	669,3	-3.225,40	165,7	-1.708,90
III. Neto napake in izpustitve	351,3	874,9	118,1	15,9

Vir: Banka Slovenije

Novembrski presežek v tekoči bilanci 79.7 milijonov € je znatno pod mesečnim povprečjem za 2013, zaostaja pa tudi za saldom novembra 2012, ki je znašal 229.7 milijonov €. Pri tem je v blagovni menjavi saldo -2.9 milijonov € (novembra 2012 presežek 97.9 milijonov €), storitveni presežek 129.5 milijonov € (leto prej 142.5 milijonov €), primanjkljaj v dohodkih faktorjev -43.6 milijonov € (-14.1 milijonov €) in negativnem saldo neto transferov -3.5 milijonov € (0.7 milijonov €).

V enajstih mesecih 2013 skupaj je dosežen presežek tekoče bilance 2073.0 milijonov € (v enakem obdobju 2012 je bil 1103.2 milijonov €) kot rezultat presežka v blagovni

bilanci 698.2 milijonov € (7.0 milijonov E leto prej), presežka storitvene menjave 1897.0 milijonov € (1717.5 milijonov €), primanjkljaja v dohodkih faktorjev -396.1 milijon € (-532.9 milijonov €) ter primanjkljaja neto tekočih transferov -126.1 milijonov € (-88.3 milijonov €).

Saldo na finančnem računu znaša po 11 mesecih -2947.9 milijonov € (v enakem obdobju 2012 je bil -1454.6 milijonov €). Pri tem je saldo kapitalskega računa -70.1 milijonov € (-94.9 milijonov €). V okviru finančnega računa so neposredne tuje naložbe negativne -486.5 milijonov € (v enakem obdobju 2012 so znašale 314.4 milijonov €), portfeljske naložbe v vrednostne papirje znašajo 3607.8 milijonov € (-161.9 milijonov €), saldo tokov finančnih derivativov je -381.8 milijonov € (-159.1 milijonov €), saldo ostalih naložb pa -5576.6 milijonov € (-1402 milijonov €). Mednarodne rezerve pri banke Slovenije so se v enajstih mesecih zmanjšale za 40.8 milijonov €, v enakem obdobju 2012 pa so se povečale za 49.3 milijone €.

29

Iz Biltena banke Slovenije december 2013 je razvidno, da je znašal konec oktobra 2013 slovenski zunanji dolg 40.034 milijonov € (od česar je 51.7% javni in javno garantirani dolg), terjatve so znašale 27.888 milijonov €, tak oda je bil neto zunanji dolg 12146 milijonov €. Neto dolg je 59 milijonov € ali 0.5% manjši kot mesec prej in 15.1% manjši od največjega, ki je bil konec 2012. Tudi bruto javni dolg v 2013 stagnira, a se zasebni zunanji dolg zmanjšuje.